

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(การจัดส่งหนังสือนัดประชุมทางสื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์)

อ.พ. 7/2564 สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 7/2564
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
~~โทร. 0 2244 2070-2~~
โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(การจัดส่งหนังสือนัดประชุมทางสื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์)

(นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ หรือร่างข้อบังคับการประชุม ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทองศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมธาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

พฤศจิกายน 2564

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจุบันการดำเนินการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยสาระสำคัญของข้อบังคับการประชุมนอกจากจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธิการสามัญ แต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการธิการ การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึก การลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว ยังกำหนดถึงวิธีการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในหมวด 4 การประชุม ส่วนที่ 1 วิธีการประชุม ข้อ 20 ที่กำหนดให้การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้ และการนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก โดยวิธีการจัดส่งระเบียบวาระการประชุมนั้นเป็นไปตามข้อบังคับ ส่วนข้อ 21 กำหนดให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน และสำหรับข้อ 22 กำหนดว่าการนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด ดังนั้น โดยปกติการนัดประชุมและการจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องทำเป็นหนังสือ

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ส่งผลให้เกิดการให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้วิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน จึงควรให้ความสำคัญกับการศึกษาแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 หมวด 4 การประชุม ส่วนที่ 1 วิธีการประชุม โดยเฉพาะข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยเพิ่มเติมวิธีการแจ้งนัดประชุมหรือการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 กับ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
- ความหมาย	3-1
- การส่งหนังสือเชิญประชุม	3-2
- การประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผลบังคับใช้ทางกฎหมาย	3-4

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยเพิ่มเติมการจัดส่งหนังสือนัดประชุมทางสื่อสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22

เหตุผล

เนื่องจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 การจัดส่งหนังสือนัดประชุมกำหนดให้จัดส่งเป็นหนังสือ ยังไม่สอดคล้องต่อรูปแบบการให้บริการในโลกปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นการให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น เพื่อให้การจัดส่งหนังสือนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อข้อบังคับการประชุม

“ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” (ร่างข้อ 1)

2. วันที่ใช้บังคับ

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างข้อ 2)

3. เพิ่มบทนิยามคำว่า “สื่ออิเล็กทรอนิกส์” และ “สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ” ในข้อ 3 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562

“สื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สื่อบันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศใด ๆ ที่ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็กหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้นที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำขึ้น อาทิ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

“สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ” หมายความว่า สื่อความรู้ในกระบวนการที่อาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทางคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมมาจัดเป็นระบบสารสนเทศของการสื่อสารเพื่อการใช้งาน โดยมีวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดเตรียมและประมวลผลข้อมูล เพื่อส่งต่อไปยังผู้รับการสื่อสารนั้น (ร่างข้อ 3)

4. เพิ่มการจัดส่งหนังสือการนัดประชุม และการส่งระเบียบวาระการประชุม โดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยยกเลิกความในข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 20 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ หรือโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้

การนัดประชุมให้ทันล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก

ข้อ 21 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศก็ได้

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ 22 การนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด” (ร่างข้อ 4)

5. ผู้รักษาการ

กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

<p>ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิรัช พันธุมะผล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ข้อ 20 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้</p> <p>การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก</p> <p>ข้อ 21 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์</p> <p>ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน</p> <p>ข้อ 22 การนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด</p>	<p><u>สื่อความรู้ในกระบวนการที่อาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยทางคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมมาจัดเป็นระบบสารสนเทศของการสื่อสารเพื่อการใช้งานโดยมีวัสดุ อุปกรณ์ใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดเตรียมและประมวลผลข้อมูล เพื่อส่งต่อไปยังผู้รับการสื่อสารนั้น</u></p> <p>ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ข้อ 20 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือหรือโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้</p> <p>การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก</p> <p>ข้อ 21 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศก็ได้</p> <p>ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน</p> <p>ข้อ 22 การนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด”</p> <p>ข้อ 5 ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้</p> <p>ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.</p> <p>(นายชวน หลีกภัย) ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัจจุบันการดำเนินการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 โดยข้อบังคับดังกล่าวที่ได้ตราขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 128 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 เพื่อใช้บังคับและควบคุมให้การประชุมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 แบ่งออกเป็น 11 หมวด มีสาระสำคัญในการกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธิการประชุม การเสนอและพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย¹

สำหรับการเตรียมการก่อนการประชุม จะต้องมีการนัดประชุม โดยการนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นการกำหนดวันและเวลาการประชุม ซึ่งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการของการประชุมสภาผู้แทนราษฎร จะเป็นผู้นัดประชุมตามคำสั่งของประธานสภาผู้แทนราษฎร ยกเว้นในกรณีที่เป็นการประชุมครั้งแรก เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้นัดประชุมเอง โดยปกติการนัดประชุมจะทำได้ไปพร้อมกับการกำหนดระเบียบวาระการประชุม

ส่วนวิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรนั้น แต่เดิมตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 มีการกำหนดไว้ในหมวด 3 การประชุม ส่วนที่ 1 วิธิการประชุม ข้อ 13 ที่กำหนดให้การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว และการนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อ โดยวิธีการจัดส่งระเบียบวาระการประชุมนั้นเป็นไปตามข้อบังคับ ส่วนข้อ 14 กำหนดให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน และข้อ 15 กำหนดว่าการนัดประชุมหรือการส่งเอกสารตามข้อ 13 หรือข้อ 14 อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด²

¹ “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562” (29 สิงหาคม 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 216 ง, น. 23-59.

² “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551” (2 พฤษภาคม 2551). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 125 ตอนพิเศษ 79 ง, 12.

ต่อมา ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 มีการกำหนดวิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรไว้ในหมวด 4 การประชุม ส่วนที่ 1 วิธีการประชุม ข้อ 20 ที่กำหนดให้การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้ และการนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็มีส่วนข้อ 21 กำหนดให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน และข้อ 22 กำหนดว่าการนัดประชุมตามข้อ 20 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 21 อาจดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับ ให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด³ ดังนั้น โดยปกติการนัดประชุมและการจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องทำเป็นหนังสือ

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ส่งผลให้เกิดการให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้วิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีความทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน จึงควรให้ความสำคัญกับการศึกษาแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 หมวด 4 การประชุม ส่วนที่ 1 วิธีการประชุม โดยเฉพาะข้อ 20 ข้อ 21 และข้อ 22 ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการแจ้งนัดประชุม และการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยเพิ่มเติมวิธีการแจ้งนัดประชุมหรือการส่งหนังสือนัดประชุมและระเบียบวาระการประชุมพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

³ “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562” (29 สิงหาคม 2562). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 216 ง, น. 27-28.

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก้าวไปอย่างรวดเร็วและทันสมัย ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างง่าย ทั้งยังเป็นการประหยัดต้นทุนและระยะเวลาในการติดต่อสื่อสารกัน รวมทั้งประชุมได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการประกอบกิจการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาผู้แทนราษฎรซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวนมาก ฉะนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เกี่ยวกับในเรื่องการประชุมจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้สมาชิกและเพิ่มประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกอีกด้วย

ความหมาย¹

“สื่อ”

(1) ก. ติดต่อให้ถึงกัน เช่น สื่อความหมาย, ชักนำให้รู้จักกัน.

(2) น. ผู้หรือสิ่งที่ติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน เช่น เขาใช้จดหมายเป็นสื่อติดต่อกัน, กุหลาบแดงเป็นสื่อของความรัก, เรียกผู้ที่ทำหน้าที่ชักนำเพื่อให้ชายหญิงได้แต่งงานกันว่า พ่อสื่อ หรือ แม่สื่อ

“อิเล็กทรอนิกส์”²

[-ทฺรอ-] น. วิทยาศาสตร์กายภาพแขนงหนึ่งที่น่ามาประยุกต์ใช้กับการศึกษาวงจรไฟฟ้าที่ใช้สารกึ่งตัวนำและอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งควบคุมการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนได้. (อ. electronics).

“เทคโนโลยี”³

น. วิทยาการที่นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ อุตสาหกรรม เป็นต้น. (อ. technology).

“สารสนเทศ”⁴

(1) [สารสนเทศ, สานสนเทศ] น. ข่าวสาร (ส. สาร + สนเทศ; ป. สาร + สนเทศ).

(2) น. การแสดงหรือชี้แจงข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ. (ส. สาร + สนเทศ; ป. สาร + สนเทศ).

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 4 ได้ให้นิยามคำว่า “อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 . (2554). สื่อ. สืบค้น 14 ธันวาคม 2563 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>

² พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 . (2554). อิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 14 ธันวาคม 2563 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>

³ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 . (2554). เทคโนโลยี. สืบค้น 14 ธันวาคม 2563 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>

⁴ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 . (2554). สารสนเทศ. สืบค้น 14 ธันวาคม 2563 จาก <https://dictionary.orst.go.th/>

อีกทั้ง ประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 ข้อ 3 ได้กำหนดความหมายคำว่า

“สื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สื่อบันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศใด ๆ ที่ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โทรอน ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใด ในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

การส่งหนังสือเชิญประชุม

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563

ข้อ 12 การนัดประชุมรัฐสภาต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันโดยไม่นับรวมวันส่งหนังสือและวันประชุม แต่ถ้าประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ในกรณีเร่งด่วน แต่ทั้งนี้ไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ 13 การนัดประชุมรัฐสภาตามข้อ 12 ต้องส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมรัฐสภา ส่วนเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ 14 การนัดประชุมตามข้อ 12 หรือการส่งเอกสารตามข้อ 13 อาจดำเนินการทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นเพิ่มเติมอีกทางหนึ่งด้วยก็ได้ เมื่อประธานรัฐสภาเห็นสมควร แต่หากมีสมาชิกผู้ใดร้องขอให้ส่งเอกสารในรูปแบบกระดาษ ก็ให้ดำเนินการส่งให้ตามนั้นด้วย เว้นแต่การจัดส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. 2562

ข้อ 15 การนัดประชุมให้ทำเป็นหนังสือ และให้ส่งหนังสือนัดประชุมดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีที่เห็นสมควร จะส่งหนังสือนัดประชุมทางเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นเพิ่มเติมด้วยก็ได้

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานวุฒิสภาจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนหรือเป็นกรณีที่ได้แจ้งนัดประชุมในที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว

ความในวรรคหนึ่งให้นำไปใช้บังคับกับการเสนอญัตติ การเสนอคำแปรญัตติ การยื่นกระทู้ถาม และการขอเปิดอภิปรายทั่วไปด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ประธานวุฒิสภากำหนด

ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2557

ข้อ 15 การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านั้นหรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ 16 ภายใต้บังคับข้อ 142 ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะจัดส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ 17 ในกรณีที่มีการนัดประชุมตามข้อ 15 หรือข้อ 16 แล้ว อาจดำเนินการทางโทรสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เมื่อประธานสภาเห็นสมควร

พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

มาตรา 8 การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม จะส่งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในการนี้ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บสำเนาหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยจะจัดเก็บในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548

มาตรา 8 การประชุมคณะรัฐมนตรี ในกรณีปกติให้ดำเนินการได้เมื่อมีรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนคณะรัฐมนตรีทั้งหมดที่มีอยู่

ในกรณีจำเป็นเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศ หรือมีกรณีฉุกเฉิน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับ นายกรัฐมนตรีอาจพิจารณาเรื่องใดกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อมีมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นได้ และเมื่อมีการประชุมเป็นกรณีปกติให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทราบมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

วิธีการประชุมคณะรัฐมนตรีจะดำเนินการโดยเชิญรัฐมนตรีมาร่วมประชุม ณ สถานที่ที่กำหนด หรือโดยวิธีอื่นใดซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 9 ในการประชุมคณะรัฐมนตรีในกรณีปกติตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต้องจัดส่งวาระการประชุมพร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะรัฐมนตรีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งวันก่อนการประชุมคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน นายกรัฐมนตรีจะอนุมัติให้เสนอโดยไม่ต้องส่งวาระการประชุมล่วงหน้าก็ได้ แต่ในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีผลให้มีการอนุมัติงบประมาณ นายกรัฐมนตรีจะอนุมัติดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีฉุกเฉินและมีความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศหรือประชาชน

การส่งวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จะส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

การประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผลบังคับใช้ทางกฎหมาย¹

เมื่อกล่าวถึงการประชุม แต่เดิมเราจะนึกถึงการประชุมในรูปแบบที่ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน ต้องมาอยู่ต่อหน้ากันและอยู่ในสถานที่เดียวกันเพื่อประชุมปรึกษาหารือเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นก็มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับการประชุม โดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดการประชุมในรูปแบบ Video Conference หรือที่เรียกว่า การประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพ เป็นการประชุมซึ่งผู้เข้าร่วมการประชุมไม่ต้องมาอยู่ต่อหน้ากันและไม่ต้องอยู่ในสถานที่เดียวกันทุกคน ซึ่งในภาคเอกชนมีการใช้การประชุมในรูปแบบนี้อย่างแพร่หลาย การประชุมทาง Video Conference นี้ทำให้เกิดความสะดวกในการประชุมมากขึ้น เนื่องจากผู้เข้าร่วมการประชุมไม่ต้องเดินทางมาประชุมในสถานที่เดียวกันแต่ก็สามารถประชุมปรึกษาหารือกันได้ แต่ยังไม่มีความหมายรองรับผลการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในบทความนี้จะขอลำถึงลักษณะของการประชุมแบบ Video Conference กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการตรากฎหมายที่เกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. ลักษณะของการประชุมแบบ Video Conference

การประชุมแบบ Video Conference หรือที่เรียกว่า การประชุมทางไกลผ่านระบบจอภาพ เป็นการประชุมติดต่อสื่อสารถึงกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ต่างสถานที่กันผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการประชุมดังกล่าวนี้ต้องสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน²

2. กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณากฎหมายที่กำหนดเรื่องการประชุมนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีการกำหนดถึงการประชุมในรูปแบบปกติ คือ ผู้เข้าร่วมการประชุมต้องมาอยู่ต่อหน้ากันและในสถานที่เดียวกัน ส่วนกฎหมายที่กำหนดถึงการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ในปัจจุบันยังมีการบัญญัติรองรับไว้ไม่มากนัก จากการตรวจสอบพบว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2557 ได้มีการกำหนดความหมายของ “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้อย่างชัดเจนและมีรายละเอียดมากกว่ากฎหมายฉบับอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้

2.1 การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2557 ได้มีการกำหนดความหมายของ “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ไว้ โดยกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่าต้องมีลักษณะตามที่กำหนดไว้จึงจะเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ได้กำหนดขอบเขตการใช้บังคับว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับนี้ไม่ใช้กับการประชุมใดบ้าง เรื่องใดที่ห้ามมิให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แนวทางการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมาตรฐานของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนผลทางกฎหมายของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

¹ พิมสิริ วิเศษโอรานนท์. (2563). การประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผลบังคับใช้ทางกฎหมาย. สืบค้น 25 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13471.pdf>

² <https://www.etda.or.th/>

(1) ความหมาย “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ในประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 ได้กำหนดความหมายของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า เป็นการประชุมที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องมีการประชุมที่กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมประชุมว่า ผู้ร่วมประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามขององค์ประชุมจะต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน โดยผู้ร่วมประชุมทั้งหมด ต้องอยู่ในราชอาณาจักรขณะที่มีการประชุม แต่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน และสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ข้อ 1) เมื่อพิจารณาความหมายดังกล่าว การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติฯ นี้ จึงครอบคลุมทั้งการประชุมของหน่วยงานรัฐและการประชุมของหน่วยงานเอกชน ที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องมีการประชุม

นอกจากนี้ ได้กำหนดความหมายคำว่า “ผู้ร่วมประชุม” ไว้ว่า ให้หมายความรวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการด้วย (ข้อ 1)

(2) ขอบเขตการใช้บังคับของประกาศฯ (ข้อ 2)

ประกาศนี้ไม่ใช่บังคับกับการประชุม ดังต่อไปนี้

- 1) การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา
- 2) การประชุมเพื่อจัดทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
- 3) การประชุมเพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ
- 4) การประชุมอื่นที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(3) การจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และผลของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นอกจากจะดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับแล้ว ผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมจะกำหนดให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ข้อ 3 วรรคหนึ่ง) และให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย (ข้อ 3 วรรคหนึ่ง)

(4) เรื่องที่ห้ามมิให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ห้ามมิให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่มีการกำหนดชั้นความลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติและเรื่องอื่นที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ข้อ 3 วรรคสอง) ซึ่งในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการออกเป็น 3 ชั้น คือ 1) ลับที่สุด (TOP SECRET) 2) ลับมาก (SECRET) และ 3) ลับ (CONFIDENTIAL) (ข้อ 15 ข้อ 16 ข้อ 17 และข้อ 18³)

³ ข้อ 15 ชั้นความลับของสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ (1) ลับที่สุด (TOP SECRET) (2) ลับมาก (SECRET) (3) ลับ (CONFIDENTIAL) ข้อ 16 ลับที่สุด หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญที่สุดเกี่ยวกับบุคคล ข้อมูลข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด ข้อ 17 ลับมาก หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญมากเกี่ยวกับบุคคล ข้อมูลข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง ข้อ 18 ลับ หมายความว่า ความลับที่มีความสำคัญเกี่ยวกับบุคคล ข้อมูลข่าวสาร วัตถุ สถานที่ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ซึ่งหากความลับดังกล่าวทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนรั่วไหลไปถึงบุคคลผู้ไม่มีหน้าที่ได้ทราบ จะทำให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ

(5) มาตรฐานของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ข้อ 4) และการกำหนดมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินี้ใช้บังคับ โดยคำนึงถึงความสะดวกในการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย (ข้อ 9)

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติฯ ใช้บังคับเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2557 และต่อมาได้มีการออกประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2557 มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องกระทำผ่านระบบควบคุมการประชุม⁴ ที่มีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ โดยให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ แล้วแต่กรณี ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม รวมทั้งข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกิดจากการบันทึกดังกล่าว

นอกจากนี้ กระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า ไม่ว่าผู้ให้บริการระบบดังกล่าวจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ตาม

(6) การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม

การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมจะส่งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บสำเนาหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยจะจัดเก็บในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ข้อ 5)

(7) หน้าที่ของผู้จัดการประชุม มีดังต่อไปนี้

- 1) ต้องจัดให้ผู้ร่วมประชุมแสดงตนเพื่อร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนร่วมการประชุม
- 2) จัดทำรายงานการประชุมเป็นหนังสือ และ
- 3) จัดให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ แล้วแต่กรณี ของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุมในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เป็นการประชุมลับ และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการประชุม (ข้อ 6)

(8) การจ่ายเบี้ยประชุม

⁴ ข้อ 3 ในประกาศนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ระบบควบคุมการประชุม” หมายความว่า ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์ สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และมีการสื่อสารข้อมูลกันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ร่วมประชุมสามารถเข้าถึงและใช้งานสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ไม่ว่าจะเป็นการประชุมด้วยเสียง หรือทั้งเสียงและภาพ

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้จ่ายเบี้ยประชุมแก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ (ข้อ 7)

(9) ผลทางกฎหมายของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้ถือว่าเป็นการประชุมโดยชอบด้วยกฎหมาย และห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาตินี้เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมาย ทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ข้อ 8)

2.2 กฎหมายอื่นที่มีการบัญญัติเรื่องการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นอกจากประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2557 ที่บัญญัติรองรับให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแล้ว จากการตรวจสอบกฎหมายในปัจจุบันปรากฏว่า มีกฎหมายบางฉบับที่บัญญัติรองรับให้สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ในมาตรา 7 กำหนดว่า หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หรือวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต่อมาได้มีการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งทั่วไป และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2561 (อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18⁵ และมาตรา 22⁶ แห่งพระราชบัญญัติ

⁵ มาตรา 18 ภายใต้บังคับมาตรา 16 วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

⁶ มาตรา 22 นอกจากหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) หน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

(2) ออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

(10) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและสำนักงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 มาตรา 5⁷ และมาตรา 7⁸ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561 และมาตรา 5 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561) โดยในหมวด 5 การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 25 ได้กำหนดว่า หากประธานกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่าเรื่องใดมีความจำเป็นเร่งด่วน ให้มีอำนาจเรียกประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้นำความในหมวด 1 (บททั่วไป) หมวด 2 (การประชุม) หมวด 3 (การลงมติ) และหมวด 4 (การจัดทำหนังสือลงมติของคณะกรรมการ รายงานการประชุม และเอกสารการประชุม) มาใช้บังคับโดยอนุโลม และหากในหมวด 1 ถึงหมวด 4 มีขั้นตอนใดที่ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ประธานกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจให้งดเว้นการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวได้ หรืออาจให้ดำเนินการอย่างอื่นเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

(2) พระราชบัญญัติต้องกรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มีบทบัญญัติที่ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีอำนาจในการออกหลักเกณฑ์กำหนดวิธีการประชุม ซึ่งต่อมา กสทช. ได้มีการออกหลักเกณฑ์กำหนดวิธีการประชุมโดยให้มีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีได้ ดังนี้

- ระเบียบคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ. 2555 (ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 23 วรรคหนึ่ง⁹ แห่งพระราชบัญญัติต้องกรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ) โดยข้อ 25 วรรคสอง¹⁰ บัญญัติให้การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสามารถดำเนินการแบบทางไกลผ่านสื่อได้

⁷ มาตรา 5 ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือ ส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

⁸ มาตรา 7 ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือก หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

⁹ มาตรา 23 การประชุม การลงมติ และการปฏิบัติงานของ กสทช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กสทช. กำหนด

¹⁰ ข้อ 25 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาในที่ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการแบบทางไกลผ่านสื่อให้มีได้ในการประชุมแบบเปิดเผย แต่ต้องได้รับการอนุมัติจากประธานล่วงหน้า บุคคลผู้เข้าร่วมประชุมได้ นอกจากเลขาธิการแล้วให้เป็นไปตามที่ประธานสั่งการ หรือประธานในที่ประชุมอนุญาต หรือตามมติของคณะกรรมการ

- ระเบียบคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการประชุม ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการและคณะทำงาน พ.ศ. 2554 (ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 33¹¹ และมาตรา 58¹² แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ) โดยข้อ 11¹³ บัญญัติให้คณะกรรมการในแต่ละคณะสามารถกำหนดวิธีการประชุม นอกเหนือจากการประชุมตามปกติได้ แต่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และเห็นภาพการดำเนินการประชุมได้อย่างต่อเนื่อง

(3) พระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2550

คณะกรรมการสถาบันอนุญาโตตุลาการได้ออกข้อบังคับสถาบันอนุญาโตตุลาการว่าด้วยคณะกรรมการคณะอนุญาโตตุลาการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 (ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (5)¹⁴ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2550) โดยข้อ 5/1¹⁵ กำหนดว่า คณะกรรมการสถาบันอนุญาโตตุลาการอาจประชุมโดยวิธีการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) หรือผ่านโทรศัพท์ (Teleconference) หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่นได้

(4) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 (ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221¹⁶ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ให้ประธาน กรรมการ เลขานุการ และบุคคลผู้เข้าร่วมประชุมตามวรรคสาม ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในการประชุมทุกครั้ง
¹¹ มาตรา 33 ให้ กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กสทช. มอบหมายได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช.

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนไม่ได้ และการสั่งการใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายนั้นจะต้องรายงานให้ กสทช. ทราบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กสทช. กำหนด

อนุกรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 7 ข.

¹² มาตรา 58 ให้ กสทช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปการบริหารงานบุคคลการงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน กสทช. โดยให้รวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(2) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าตอบแทนอื่นของเลขาธิการ กสทช. พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กสทช. ตลอดจนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของกรรมการอื่นและอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

¹³ ข้อ 11 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการในแต่ละคณะ อาจกำหนดวิธีการประชุม นอกเหนือจากการประชุมตามปกติได้ แต่ทั้งนี้ วิธีการประชุมดังกล่าวจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นและเห็นภาพการดำเนินการประชุมได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ต้องจัดทำรายงานการประชุมหรือบันทึกการประชุมเป็นหนังสือ และให้ถือว่าการประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามระเบียบนี้

¹⁴ มาตรา 18 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันและโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(5) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประណอมข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการ

ฯลฯ

ฯลฯ

¹⁵ ข้อ 5/1 คณะกรรมการอาจประชุมโดยวิธีการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) หรือ ผ่านโทรศัพท์ (Teleconference) หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่น

¹⁶ มาตรา 221 พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

และมาตรา 3/1¹⁷ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545) ในมาตรา 8 วรรคสาม¹⁸ ได้บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีสามารถกำหนดวิธีการประชุมคณะรัฐมนตรีโดยวิธีอื่นใด ซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันก็ได้

(5) พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 (ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221¹⁹ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และมาตรา 3 (4)²⁰ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2518) ในมาตรา 14²¹ ได้บัญญัติเกี่ยวกับ

¹⁷ มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้

¹⁸ มาตรา 8 การประชุมคณะรัฐมนตรี ในกรณีปกติให้ดำเนินการได้เมื่อมีรัฐมนตรีเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนคณะรัฐมนตรีทั้งหมดที่มีอยู่

ในกรณีจำเป็นเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์สำคัญของประเทศ หรือมีกรณีฉุกเฉินหรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับ นายกรัฐมนตรีอาจพิจารณาเรื่องใดกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อมีมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นได้ และเมื่อมีการประชุมเป็นกรณีปกติให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทราบมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย

วิธีการประชุมคณะรัฐมนตรีจะดำเนินการโดยเชิญรัฐมนตรีมาร่วมประชุม ณ สถานที่ที่กำหนด หรือโดยวิธีอื่นใด ซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

¹⁹ อ่างแล้วเชิงอรธที่ 17

²⁰ มาตรา 3 การจ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายในประเภทดังต่อไปนี้ ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

(4) เบี้ยประชุมกรรมการ

ฯลฯ

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การจ่ายเงิน วิธีการเบิกจ่าย อัตรา การจ่าย ของผู้มีสิทธิได้รับเงินนั้นและหลักเกณฑ์อื่น ตามที่เห็นสมควร

²¹ มาตรา 14 การประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ ต้องมีกรรมการหรืออนุกรรมการ ร่วมประชุมอย่างน้อย กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหรืออนุกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิเบิกเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการประชุมที่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการกำหนดให้สามารถใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้กรรมการหรืออนุกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมด้วย โดยให้ถือว่ากรรมการหรืออนุกรรมการซึ่งใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดังกล่าวร่วมประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น และมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

องค์ประชุมและมีสิทธิเบิกเบี้ยประชุมว่าการประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่จะเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิเบิกเบี้ยประชุมนั้น ให้รวมถึงการประชุมที่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ กำหนดให้สามารถใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วย เทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้กรรมการหรืออนุกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมด้วย โดยให้ถือว่ากรรมการหรืออนุกรรมการ ซึ่งใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดังกล่าว ร่วมประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น และมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

2.3 การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า

จากการตรวจสอบบทบัญญัติเรื่องการประชุมของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 สมาคมการค้าตามพระราชบัญญัติสมาคมการค้า พ.ศ. 2509 และหอการค้าตามพระราชบัญญัติหอการค้า พ.ศ. 2509 ยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ออกมาใช้บังคับ จึงมีผลทำให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า สามารถจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งตามแนวทางของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้กำหนดว่า ต้องกำหนดเรื่องการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ในข้อบังคับของบริษัทมหาชนจำกัดด้วย

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ทำคำสั่งแจ้งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน จำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2557 (ลงวันที่ 23 กันยายน 2559) เพื่อวางแนวทางในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1) ข้อบังคับ : ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า ประสงค์จะประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีการกำหนดเรื่องการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ในข้อบังคับของบริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า หรือหอการค้า นั้น

2) การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557

3) การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมเพื่อจัดให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ให้ดำเนินการตามวิธีการและระยะเวลาที่กฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมนั้น ได้กำหนดไว้ หรือจะส่งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แทนก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องส่งตามระยะเวลาและลงโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ตามที่กฎหมายหรือข้อบังคับนั้น ๆ กำหนดไว้ด้วย

4) การส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียน

- กรณีการขอจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด สมาคมการค้า และหอการค้า ที่ลงชื่อโดยผู้มีอำนาจตามที่จดทะเบียนไว้ ซึ่งอาศัยมติที่ประชุมที่ได้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

- กรณีการขอจดทะเบียนที่มีได้ลงชื่อโดยผู้มีอำนาจตามที่จดทะเบียนไว้หรือมีคำโต้แย้งคัดค้าน การจดทะเบียน ซึ่งอาศัยมติที่ประชุมที่ได้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : ให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนเพิ่มเติมให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบบทบัญญัติเรื่องการประชุมคณะกรรมการในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 (ฉบับปัจจุบัน) ยังไม่มีการบัญญัติให้คณะกรรมการสามารถประชุมโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีไว้ โดยในมาตรา 79²² ได้กำหนดไว้แต่เพียงว่า คณะกรรมการต้องประชุมอย่างน้อยสามเดือนต่อครั้ง ณ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัท หรือจังหวัดใกล้เคียง เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดให้มีการประชุม ณ ท้องที่อื่น ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้มีการเสนอแก้ไขบทบัญญัติมาตราดังกล่าว เพื่อให้การประชุมคณะกรรมการสามารถดำเนินการผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีได้ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังไม่ผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย แต่อย่างไร²³

3. ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อการประชุมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้มีทั้งการประชุมในรูปแบบปกติ คือ การประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุม ต้องมาอยู่ต่อหน้ากันและในสถานที่เดียวกัน และการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า หากในบทบัญญัติของกฎหมายบัญญัติถึงเรื่องการประชุม จะสามารถดำเนินการให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) ได้ให้ความเห็นเรื่อง การจัดประชุมโดยวิธีอื่นใดซึ่งผู้ร่วมประชุมมิได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน²⁴ (เรื่องเสร็จที่ 1133/2555) ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความเห็นได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานจะจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้ แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน จะสามารถทำได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) มีความเห็นว่า คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานเป็นคณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้น (โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9²⁵ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

²² มาตรา 79 คณะกรรมการต้องประชุมอย่างน้อยสามเดือนต่อครั้ง ณ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทหรือจังหวัดใกล้เคียง เว้นแต่ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดให้มีการประชุม ณ ท้องที่อื่น

²³ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

²⁴ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร 0901/1693 ลงวันที่ 21 กันยายน 2555 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

²⁵ มาตรา 9 คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมายได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง หรือของคณะอนุกรรมการตามวรรคสอง ให้นำมาตรา 7 และมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พ.ศ. 2535) ซึ่งการประชุมของคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานต้องเป็นไปตามมาตรา 9 วรรคสาม ที่บัญญัติให้นำมาตรา 7²⁶ (เรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับองค์ประชุมที่ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และวิธีการได้มาซึ่งประธานในที่ประชุมในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม หรือกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม) และมาตรา 8²⁷ (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมและการออกเสียงลงคะแนนของกรรมการ) มาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงเห็นได้ว่า จากบทบัญญัติมาตรา 7 การประชุมต้องเป็นการประชุมโดยวิธีที่กรรมการต้องมาประชุมร่วมกันในสถานที่เดียวกันเท่านั้น และไม่มีบทบัญญัติอื่นใดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติให้คณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นสามารถจัดการประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานจึงไม่อาจจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันได้

ส่วนการที่มาตรา 14²⁸ แห่งพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมกรรมการ พ.ศ. 2547 บัญญัติเกี่ยวกับองค์ประชุมและสิทธิเบี่ยงประชุมนั้น บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเบี่ยงประชุมสำหรับการประชุมที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่ง ที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการกำหนดให้สามารถใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องเท่านั้น มิได้เป็นการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมให้สามารถใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องไว้แต่ประการใด

ประเด็นที่สอง หากไม่สามารถจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถจัดประชุมโดยวิธีการดังกล่าวได้ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) มีความเห็นว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 บัญญัติให้จัดการประชุมด้วยวิธีการเช่นว่านั้นได้แล้ว หากคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานประสงค์จะจัดประชุมโดยวิธีการดังกล่าวต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

²⁶ มาตรา 7 การประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

²⁷ มาตรา 8 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

²⁸ มาตรา 14 การประชุมของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการต้องมีกรรมการหรืออนุกรรมการร่วมประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหรืออนุกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และมีสิทธิเบี่ยงประชุมตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการประชุมที่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือคำสั่งที่จัดให้มีคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการกำหนดให้สามารถใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้กรรมการหรืออนุกรรมการไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวในที่ประชุมด้วย โดยให้ถือว่ากรรมการหรืออนุกรรมการซึ่งใช้วิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีดังกล่าว ร่วมประชุมคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้น และมีสิทธิได้รับเบี่ยงประชุม

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อเพิ่มบทบาทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องไว้ในกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน หรือมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจออกหลักเกณฑ์กำหนดวิธีการประชุม และได้ออกหลักเกณฑ์กำหนดวิธีการประชุมโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยี เช่นว่านั้น

4. กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษากฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการประชุมของมลรัฐบางมลรัฐในสหรัฐอเมริกา เช่น Alabama Alaska ได้มีการกำหนดความหมายของคำว่า การประชุม (Conference) ไว้ว่า หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไม่ว่าด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผู้เข้าร่วมประชุมอาจเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง (Quorum of a governmental body) หรือเป็นหน่วยงานของรัฐกับเอกชน โดยในการประชุมเป็นการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานนั้น นอกจากนี้ ได้กำหนดความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” (governmental body) โดยให้หมายความถึง คณะกรรมการ หรือหน่วยงานภายในของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

สำหรับหลักเกณฑ์การประชุมของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการประชุมระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองหรือการประชุมระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน จะต้องกระทำโดยเปิดเผยและต้องอยู่ต่อหน้ากันในที่ประชุมทุกคน เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลที่อาจมีผลกระทบต่อตนเองได้

ในมลรัฐ Alabama ได้มีการตรากฎหมายที่เรียกว่า Open Meeting Act ขึ้น เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมของหน่วยงานของรัฐ มีขึ้นเพื่อใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ และรวมถึงคณะกรรมการต่าง ๆ ด้วย โดยกำหนดให้การประชุมต้องกระทำโดยเปิดเผยและต้องอยู่ในที่ประชุมทุกคน อย่างไรก็ตาม ได้มีการกำหนดยกเว้นในบางกรณี เช่น การประชุมที่มีองค์ประกอบของผู้แทนที่มาจาก counties มากกว่าสองถึงสามแห่งขึ้นไป หรือเป็นเรื่องเร่งด่วนจำเป็น ให้สามารถประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ต้องมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมที่มาแสดงตนในสถานที่ที่กำหนดไว้ครบตามจำนวนองค์ประชุม และในการประชุมนั้น ต้องจัดให้ประชาชนสามารถได้ยินการโต้ตอบของผู้เข้าร่วมประชุมตลอดการประชุมด้วย²⁹ หากเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถได้ยินเสียงการประชุมได้ต้องยกเลิกหรือพักการประชุมนั้นทันที³⁰

ในกรณีที่จะนำมาปรับใช้กับประเทศไทยอาจมีประเด็นที่ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในหลักการเรื่องการเปิดเผยข้อมูล (openness) ต่อสาธารณะ โดยเฉพาะการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง รวมทั้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนด้วย

5. บทวิเคราะห์เกี่ยวกับการตรากฎหมายที่เกี่ยวกับการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

โดยที่กฎหมายส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมยังไม่มีบทบัญญัติรองรับให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย ต่อมาจึงมีการออกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เพื่อเป็นกฎหมายกลางที่กำหนดให้การประชุมบางอย่างที่กฎหมายต่าง ๆ บัญญัติให้ต้องมีการประชุม นอกจากจะดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับแล้ว จะจัดให้มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่าการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศนี้เป็นการประชุมโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้การประชุมผ่าน

²⁹ Alabama Code § 36-25A-5.1 – Telephone or Video Conference

³⁰ <https://www.rcfp.org>

ทั้งนี้ ในการตราพระราชบัญญัติจะต้องดำเนินการตามมาตรา 77³² ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน และต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฯ และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ด้วย

(2) เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฯ

ในการตราเป็นพระราชบัญญัติฉบับใหม่เพื่อให้เป็นกฎหมายกลางเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดเป็นทางเลือกให้การประชุมที่มีกฎหมายต่าง ๆ บัญญัติให้ต้องประชุมสามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ นั้น ควรกำหนดสาระสำคัญในเรื่องหลักไว้ในทำนองเดียวกับที่กำหนดไว้ในประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมดังนี้

- ความหมายของ “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” เมื่อพิจารณานิยาม “การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ในข้อ 1 ของประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ ที่กำหนดว่า การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีผู้ร่วมประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามขององค์ประชุมต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน และผู้ร่วมประชุมทั้งหมดต้องอยู่ในราชอาณาจักรขณะที่มีการประชุม แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน และสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แล้ว มีข้อสังเกตว่าการกำหนดให้ผู้ร่วมประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามขององค์ประชุมต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน และผู้ร่วมประชุมทั้งหมดต้องอยู่ในราชอาณาจักรขณะที่มีการประชมนั้น อาจเป็นเงื่อนไขที่ทำให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในหลายกรณีไม่ตกอยู่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฯ นี้ เช่น ในกรณีที่จะเข้าร่วมการประชุมเดินทางไปต่างประเทศ หรือมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ เป็นต้น ในกรณีนี้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องจำกัดกรอบไว้ว่าผู้ร่วมประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามขององค์ประชุมต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกันและผู้ร่วมประชุมทั้งหมดต้องอยู่ในราชอาณาจักรขณะที่มีการประชมนั้น เนื่องจากโดยสภาพของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมการประชุมจะอยู่ในสถานที่ใดก็ได้ แต่ต้องมีระบบควบคุมการประชุมและมีมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยตามที่กำหนด

³² มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

- การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการรองรับสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำเป็นต้องกำหนดให้กระทำผ่านระบบควบคุมการประชุมที่มีมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และต้องเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยในปัจจุบันมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2557 โดยระบบควบคุมการประชุมดังกล่าวนั้นยังต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 (และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2556) หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า ไม่ว่าผู้ให้บริการระบบดังกล่าวจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนด้วย อย่างไรก็ตาม มีข้อพิจารณาว่า การกำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ต้องกระทำผ่านระบบควบคุมการประชุมที่มีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศนั้น ต้องมีความชัดเจนเพียงพอและสามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ ในกรณีดังกล่าวต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

- การดำเนินการในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญของการประชุมอาจต้องพิจารณากำหนดไว้ให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น โดยลักษณะของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมอยู่ในหลายสถานที่ จึงควรพิจารณาด้วยว่า เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นจะถือว่าสถานที่ใดเป็นที่มูลคดีเกิดขึ้น นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงวิธีการแสดงตนของผู้เข้าร่วมประชุมว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้มีการยืนยันตัวตนได้ว่าเป็นบุคคลที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมหรือได้รับมอบหมายจริงหรือไม่ หรือเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องที่ประชุมจริงหรือไม่ การนับองค์ประชุมและการลงมติจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร และเมื่อเป็นการออกกฎหมายรองรับให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย จึงควรกำหนดไว้ด้วยว่า หากในระหว่างการประชุมดังกล่าวมีข้อขัดข้องใดเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่ถึงกับเป็นการกระทบต่อสาระสำคัญของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ก็อาจให้ถือว่าเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ชอบแล้ว เป็นต้น

- สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมการประชุม เช่น ระบบควบคุมการประชุมจะต้องมีการบันทึกเสียงและภาพในการประชุมตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม การจัดทำช่องทางการสื่อสารหรือการเจรจาติดต่อระหว่างกันได้ตลอดเวลา การเชื่อมโยงสถานที่ประชุมตั้งแต่สองแห่งเข้าด้วยกัน การจัดเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ การบริหารจัดการระบบควบคุมการประชุมในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นให้มีการตัดสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพหรือหยุดการส่งข้อมูลภายในระบบได้ทันที กรณีต่าง ๆ เป็นเรื่องในทางเทคนิค จึงควรกำหนดบทบัญญัติที่เป็นกรอบการดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติว่า หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมการประชุม รวมทั้งมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

กล่าวโดยสรุป การตราพระราชบัญญัติในลักษณะที่เป็นกฎหมายกลางเพื่อรองรับให้การประชุมต่าง ๆ ที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องประชุม สามารถทำการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้และมีผลใช้บังคับในทางกฎหมายด้วย ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงบวก เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับทั้งภาครัฐและภาคเอกชนโดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้กับการทำงานในส่วนของภาครัฐก็จะสามารถจัดการประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ แม้ว่าจะเป็นการประชุมที่ต้องมีการจ่ายเบี้ยประชุมก็ตาม ในส่วนของภาคเอกชน

โดยเฉพาะบริษัทมหาชนจำกัดและบริษัทจำกัดก็จะเกิดความมั่นใจได้ว่า การประชุมที่มีกฎหมายบัญญัติ หากเลือกใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็จะได้รับการรับรองว่า เป็นการประชุมที่มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย นอกจากนี้ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยประหยัดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเข้าร่วมประชุม ช่วยลดความหนาแน่นของการจราจรและลดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งนี้ การที่ประเทศไทยมีกฎหมายที่ทันสมัยและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการช่วยอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ช่วยส่งเสริมให้เกิดการลงทุนจากต่างชาติ และช่วยให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ต่อไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร